

**TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2019 M. VEIKLOS PROGRAMA**

I. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Programos tikslas: stiprinti Telšių rajono savivaldybės visų amžiaus grupių gyventojų sveikatą, vykdant Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą.

Uždaviniai:

1. Vykdyti Telšių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose vaikų visuomenės sveikatos priežiūrą.
2. Organizuoti ir įgyvendinti įvairias vaikų ir jaunimo sveikatinimo priemones, ugdančias sveikos gyvensenos įgūdžius, ypatingą dėmesį skiriant dominuojančių sveikatos sutrikimų prevencijai.
3. Skatinti gyventojų sveiką gyvenseną, organizuojant įvairiapusiškas sveikatos stiprinimo priemones.
4. Gerinti bendruomenės narių (visų gyventojų) informatyvumą visuomenės sveikatos klausimais;
5. Didinti visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kompetenciją sveikatos stiprinimo klausimais.
6. Vykdyti Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą).

II. SITUACIJOS ANALIZĖ

1. 2018 metų pradžioje Telšių rajone gyveno 40 682 gyventojai, t.y. 1243 gyventojais mažiau nei 2017 m. Neigiamus gyventojų skaičiaus pokyčius galima sieti su neigiamu migracijos saldo (965), neigiamu natūraliu gyventojų prieaugiu (278).

2. Didžioji dalis Telšių r. gyventojų 2017 m. (56,28 proc. visų mirusių) mirė nuo kraujotakos sistemos ligų. Mirtys nuo piktybinių navikų sudarė – 21,8 proc., mirtys nuo išorinių priežasčių – 6,66 proc., nuo kvėpavimo sistemos ligų – 4,1 proc., virškinimo sistemos ligų – 4,4 proc.

3. 2017 m. pradžioje Telšių r. didžiausią gyventojų dalį sudarė 18-44 m. – 30,88 proc., 45-64 m. – 29,79 proc. ir 65 m. ir vyresni – 21,00 proc. asmenys, mažiausią dalį 0-18 m. – 18,31 proc. asmenys.

4. 2017 metais didžiausias gyventojų sergamumas buvo kvėpavimo, jungiamojo audinio ir skeleto – raumenų bei nervų sistemos ligomis. Iš jų kvėpavimo sistemos ligų bendrasis sergamumo rodiklis buvo žemesnis už šalies ir apskrities sergamumo rodiklį.

5. Psichikos ir elgesio sutrikimai, nervų sistemos, virškinimo sistemos, jungiamojo audinio ir skeleto sistemos ligos viršijo šalies sergamumo šiomis ligomis rodiklius.

6. Telšių rajono savivaldybėje nedarbo lygis nuo 2011 metų mažėjo. 2013 m. registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis siekė 12,2 proc., 2014 m. - 9,8 proc., 2015 m. – 8,0 proc., 2016 m. – 7,4 proc., 2017 m. – 7,2 proc.

7. Iš viso 2018 m. per maudymosi sezoną Telšių rajono savivaldybės paplūdimiuose buvo atlikti 28 suplanuoti ir 1 papildomas mikrobiologiniai tyrimai. Iš Germanto bei Lūksto vandens telkinių paimta po 8 vandens mėginius, iš Masčio ežero vandens telkinio buvo paimta 11 vandens mėginių.

8. Tyrimų rezultatai parodė, kad rugsėjo 3 d. paėmus vandens tyrimus iš Masčio ežero (ties Butkų Juzės g.), žarninių enterokokų skaičius viršijo leistinas higienos normos ribas. Apie vandens taršą gyventojai buvo informuoti ir kol bus atlikti papildomi tyrimai nerekomenduojama maudytis. Po pakartotinių tyrimų vanduo buvo švarus. Kiti maudyklų vandens kokybės rodikliai atitiko Lietuvos higienos norma HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reglamentuotus vandens kokybės reikalavimus ir juose maudytis buvo galima. Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų per maudymosi sezoną nebuvo pastebėta.

9. Vadovaujantis Lietuvos Higienos normomis HN 92:2018 “Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė”, 4 priedu, vieną kartą per mėnesį iki maudymosi sezono pradžios ir kas mėnesį maudymosi sezono metu buvo tiriamas paplūdimių smėlis. Kirminų kiaušinėlių ir lervų neapatikta.

10. 2017 m. 10 000 Telšių r. gyventojų teko: gydytojų – 24,8, šeimos gydytojų – 6,2, slaugytojų – 72,8, odontologų – 9,1, vidaus ligų gydytojų – 4,9, chirurgų – 1,97, akušerių, ginekologų – 1,97. Telšių r. gyventojų aprūpinimas medicinos personalu, išskyrus šeimos gydytojų skaičių, yra didesnis nei Telšių apskrities rodikliai, bet mažesni nei Lietuvos.

11. 2017 m. Telšių r. socialines pašalpas gavo 1146 asmenys. Nuo 2013 m. gaunančių socialines pašalpas skaičius ženkliai sumažėjo.

12. Ligos pašalpos atvejų skaičius nuo 2013 m. išlieka panašus. 2017 m. vienam apdraustajam teko 11,5 apmokėtų laikino nedarbingumo dienos. Tai daugiau nei Lietuvos ir Telšių apskrities rodikliai.

III. PROGRAMOS FINANSAVIMO ŠALTINIAI

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos lėšos (valstybės deleguotoms funkcijoms atlikti);
2. Telšių rajono savivaldybės biudžeto lėšos;
3. Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos.

IV. PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJAI

1. Mokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatos būklės pokyčiai;
2. Suteiktų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų skaičius Telšių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose;
3. Suteiktų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų skaičius suaugusiems Telšių rajono savivaldybės gyventojams;
4. Surinktų visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių skaičius.

V. PRIEMONIŲ PLANAS

1 Uždavinys	1. Vykdyti Telšių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio ugdymo įstaigose vaikų visuomenės sveikatos priežiūrą.		
Laukiami rezultatai	Bus vykdoma nuolatinė vaikų sveikatos būklės, ugdymo įstaigose visuomenės sveikatos rizikos veiksnių stebėseną ir prevencija. Pagerės bendruomenės (tėvų, pedagogų) informuotumas apie vaikų sveikatos būklę, bus organizuojamos periodinės prevencinės priemonės, identifikuojančios ir mažinančios rizikos veiksnius ugdymo įstaigose.		
Priemonės	Laikotarpis	Vertinimo kriterijai	
1.1. Vykdyti ikimokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos būklės stebėseną.	I-IV ketv.	Profilaktiškai pasitikrinsiu sveikatą vaikų procentas ir duomenų suvedimas į VSSIS (Vaikų sveikatos stebėsenos informacinę sistemą); Stebėsenos duomenys (sergamumo, apsilankymo registracijos ir kt.).	
1.2. Teikti informaciją bendruomenei apie vaikų sveikatos stebėsenos duomenis, siūlymus dėl sveikatos stiprinimo bei konsultuoti pedagogus, tėvus apie vaikų sveikatą (pagal ASPĮ specialistų rekomendacijas)	I-IV ketv.	Suteiktų individualių konsultavimo paslaugų bendruomenei skaičius; Informacinių pranešimų skaičius; Informuotų asmenų skaičius. Inicijuoti programų rengimą, esamų vaikų sveikatos problemų sprendimui.	
1.3. Pagal kompetenciją vykdyti užkrečiamų ligų epidemiologinės priežiūros priemones.	I-IV ketv.	Vaikų patikrų dėl asmens higienos, pedikuliozės skaičius; Periodinė darbuotojų profilaktinių sveikatos tikrinimų, sveikatos žinių atestavimo pažymėjimų kontrolė.	
1.4. Vykdyti vaikų maitinimo organizavimo ugdymo įstaigose priežiūrą.	I-IV ketv.	Patikrų skaičius; Konsultacijų skaičius	
1.5. Vykdyti ugdymo įstaigų aplinkos, ugdymo proceso atitikties visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimams vertinimą.	I-IV ketv.	Tikrinimų skaičius;	

1.6. Pagal kompetenciją koordinuoti ir teikti pirmąją medicinos pagalbą.	I-IV ketv.	Suteiktų pirmos pagalbos ar gydytojo rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų mokiniams skaičius
2 Uždavinys	2. Organizuoti ir įgyvendinti įvairias vaikų ir jaunimo sveikatinimo priemones, ugdančias sveikos gyvensenos įgūdžius, ypatingą dėmesį skiriant dominuojančių sveikatos sutrikimų prevencijai.	
Laukiami rezultatai	Bus organizuojamos kokybiškesnės sveikatos stiprinimo priemonės vaikams, tėvams, pedagogams pagal problemines sritis ir ugdymo įstaigų nusistatytus prioritetus. Moderniomis sveikatos mokymo ir ugdymo priemonėmis, naujais taikomais metodais vaikai gilins savo žinias įvairiomis sveikatos temomis, įgis sveikos gyvensenos įgūdžių ir naujų kompetencijų.	
Priemonės	Laikotarpis	Vertinimo kriterijai
Sveikatos sauga ir stiprinimas		
2.1. Viešinimo apie savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veiklą didinimas;	I-IV ketv.	Informavimo veiksmų skaičius.
2.2. Teikti informaciją apie vaikų profilaktinių sveikatos patikrinimų svarbą visuomenei.	II-III ketv.	Informavimo veiksmų skaičius.
2.3. Skatinti ugdymo įstaigas įsitraukti į sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą, įgyvendinti priemonę „Aktyvi mokykla“: 2.2.1. Vykdyti informacijos sklaidą VSB tinklalapyje. 2.2.2. Esant galimybei organizuoti seminarą mokykloms, siekiančioms tapti sveikatą stiprinančiomis mokyklomis.	I-IV ketv.	Seminarų, dalyvių skaičius; Parengtų straipsnių skaičius.
2.3. Organizuoti konferenciją Telšių rajono ugdymo įstaigų mokiniams, sveikatos stiprinimo ir išsaugojimo temomis.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius.
2.4. Vykdyti lėtinių neinfekcinių ligų profilaktiką: 2.4.1. Teikti konsultacijas, vykdyti užsiėmimų ciklus: <ul style="list-style-type: none"> • vaikams, turintiems viršsvorio problemų, ir jų tėvams dėl sveikatos gerinimo; 2.4.2. Organizuoti stiprinimo priemones, skirtas skeleto ir raumenų sistemos sutrikimų prevencijai: <ul style="list-style-type: none"> • Organizuoti paskaitas-diskusijas ugdymo įstaigose „Netaisyklingos laikysenos pavojai“; • Teikti individualias konsultacijas tėvams, vaikams dėl šių sutrikimų vystymosi ir korekcijos; • Inicijuoti rizikos grupės vaikų (pagal TLK – R29.3; M41) konsultacijas su kineziterapeutu, prevencinius užsiėmimus ugdymo įstaigose dėl šių sutrikimų 	I-IV ketv.	Informavimo veiksmų skaičius; Dalyvių skaičius; Užsiėmimų skaičius; Dalyvių, kurių sveikatos rodikliai pagerėjo skaičius procentais;

<p>prevencijos ir mankštų, skirtų netaisyklingos laikysenos korekcijai, mokiniams organizavimas baseine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizuoti kuprinių svėrimo akcija bendrojo lavinimo mokyklose pagal SAM (Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijas); • Informacijos sklaida (internete, stenduose, spaudoje). <p>2.4.3. Organizuoti stiprinimo priemones, skirtas regos sutrikimų prevencijai.</p>		
<p>2.5. Organizuoti sveikatos mokymo ir ugdymo priemones:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skirtus lytiškumo ugdymui; • praktinius mokymus, varžybas, mankštas, treniruotes, skatinančius vaikų fizinį aktyvumą, sveikatos stiprinimą, sveikos mitybos įgūdžių formavimąsi; • minėjimus, skirtus Jungtinių Tautų, Pasaulio sveikatos organizacijos ir Lietuvos Vyriausybės atmintinoms dienoms paminėti (pagal ugdymo įstaigų prioritetus). 	I-IV ketv.	Užsiėmimų (renginių, paskaitų) skaičius; Dalyvių skaičius.
2.6. Atstovauti visuomenės sveikatos biurą vaikų ir jaunimo sveikatą stiprinančiuose renginiuose	I-IV ketv.	Užsiėmimų (renginių, paskaitų) skaičius.
2.7. Sukurti ir įgyvendinti vaikų turinčių netaisyklingą laikyseną, sveikatos stiprinimo programą.	I-IV ketv.	Užsiėmimų (renginių, paskaitų) skaičius.
Ėduonies profilaktika ir burnos higiena		
2.8. Informacijos rengimas ir pateikimas ikimokyklinio amžiaus ir pradinių klasių vaikų tėvams apie burnos higieną ir dantų dengimą silantais galimybę Telšių rajone (spaudoje, internetinėje erdvėje). Dalyvavimas vaikų tėvų susirinkimuose.	I-IVketv.	Informavimo veiksmų skaičius. Renginių skaičius.
2.8. Mokyti burnos higienos įgūdžių formavimo pagrindų, organizuojant praktinius užsiėmimus: <ul style="list-style-type: none"> • ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtiniams; • bendrojo lavinimo mokyklų 1-4 klasių mokiniams. 	I, III-IV ketv.	Pravestų užsiėmimų skaičius, dalyvavusių ugdytinių skaičius, pedagogų skaičius. Dalyvių, kurių sveikatos rodikliai pagerėjo skaičius procentais;
2.9. Organizuoti ugdymo įstaigose pagal galimybes specialisto (odontologo, ar burnos higienisto) paskaitų ciklą tėvams „Tinkamas vaikų burnos higienos įgūdžių formavimas. Silantai“.	IV ketv.	Paskaitų skaičius, dalyvių skaičius.
Užkrečiamų ligų profilaktika, asmens higiena		
2.10. Informacijos apie vakcinacijos svarbą parengimas, tėvų ir rizikos grupių asmenų informavimas apie vakcinaciją.	II-III ketv.	Informavimo veiksmų skaičius; Dalyvių skaičius.

2.12. Organizuoti vaikų higienos įgūdžių mokymus ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokyklose.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius; Užsiėmimų skaičius.
2.13. Vykdyti užsiėmimus (paskaitas, diskusijas, praktinius mokymus, akcijas ir kt.) asmens higienos ir užkrečiamų ligų (tuberkuliozė, entreobiozė, pedikuliozė, gripas, ŪVKTI, AIDS ir kt. (pagal galimybes)) profilaktikos temomis: <ul style="list-style-type: none"> • Tuberkuliozė (mokyklose 5-12 kl. mokiniams, pedagogams); • Pedikuliozė (ikimokyklinė, priešmokyklinės grupės vaikams, 1-5 kl. mokiniams). 	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius; Užsiėmimų skaičius. Sergančių asmenų skaičiaus sumažėjimas, išreikštas procentais, Telšių rajone.
2.14. Tėvų ugdymo įstaigose individualus konsultavimas užkrečiamųjų ligų klausimais.	I-IV ketv.	Konsultacijų skaičius.
2.15. Organizuoti renginius, skirtus: gegužės 5 d. - Pasaulinei rankų higienos dienai paminėti. gruodžio 1 d.- Pasaulinei AIDS dienai.	II-IV ketv.	Dalyvių skaičius; Užsiėmimų (renginių) skaičius.
2.16. Informacijos sklaida apie užkrečiamas ligas (pedikuliozė, gripą, tuberkuliozė ir kt.).	I-IV ketv.	Informavimo veiksmų skaičius.
2.17. Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėmis medžiagomis didinimas (paskaitos, renginiai mokiniams ir jų tėvams).	I-IV ketv.	Informavimo veiksmų skaičius; Dalyvių skaičius.
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija		
2.18. Inicijuoti atšvaitų tikrinimo akcijas bendrojo ugdymo mokyklose bendradarbiaujant su Telšių AVPK.	IV ketv.	Akcijų skaičius; Informacinių pranešimų skaičius.
2.19. Organizuoti Telšių rajono ir Telšių apskrities mokinių pirmos pagalbos varžybas „Pirmoji pagalba – svarbu žinoti!“	I-IV ketv.	Parngtų straipsnių, stendinių pranešimų skaičius; Užsiėmimų, dalyvių skaičius. Patirtų traumų ir sužalojimų skaičiaus pokytis, išreikštas procentais.
2.20. Organizuoti stiprinimo priemonės traumų ir skendimų prevencijai.		
2.21. Informacijos sklaida vaikams apie sužalojimų prevenciją.		
Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija		
2.22. Informacijos sklaida apie psichoaktyvių medžiagų vartojimo daromą socialinę ir ekonominę žalą žmogaus sveikatai ir visuomenei: <ul style="list-style-type: none"> • Renginiai „Pasaulinei dienai be tabako“, „Tarptautinei nerūkymo dienai paminėti“; • Akcija „Tabako gaminių, elektroninių cigarečių bei jų pildomųjų talpyklų prevencinė akcija ugdymo įstaigose“ (bendradarbiaujant su Telšių AVPK); 	II, IV ketv.	Informavimo veiksmų skaičius; Dalyvių skaičius; Užsiėmimų skaičius. Dalyvių, kurie nustojo vartoti tabako gaminius skaičius procentais;
2.23. Formuoti mokinių atsisakymo įgūdžius ir neigiamą požiūrį į psichoaktyvių medžiagų vartojimą, formuojant sveikos gyvensenos ir socialinius įgūdžius pagal Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programos, patvirtintos Lietuvos		

Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494, įgyvendinimas: <ul style="list-style-type: none"> • Organizuoti paskaitas, diskusijas, klasės valandėles, susitikimus su specialistais; • Teikti individualias konsultacijas mokyklose psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo temomis moksleiviams, tėvams, pedagogams; • Dalyvauti prevenciniuose konkursuose, akcijose. 		
2.24. Vykdyti Ankstyvosios intervencijos programos priemonių įgyvendinimą kartu su PPT specialistais.	Pagal poreikį	Užsiėmimų ir dalyvių skaičius. Programą baigusią dalyvių skaičius procentais.
Visuomenės psichikos sveikata		
2.25. Mokyklos bendruomenės gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimas – mokymų organizavimas mokyklų bendruomenėms. Konsultacijos mokiniams ir jų tėvams, bei pedagogams patyčių prevencijos temomis.	I-IV ketv.	Mokyklų, kuriose įgyvendinta priemonės dalis procentais. Konsultacijų skaičius, apsilankymų tėvų susirinkimuose skaičius.
Sveikos mitybos įgūdžių formavimas		
2.26. Sveikos mitybos įgūdžių formavimas tikslinėms grupėms: <ul style="list-style-type: none"> • Organizuoti sveikos mitybos ir sveiko maisto gaminimo mokymus mokiniams, mokinių tėvams, pedagogams, ugdymo įstaigų virėjams; • Organizuoti renginius, paskaitas skatinančius mažinti maisto švaistymą; • Organizuoti iniciatyvas skatinančias ugdymo įstaigas įgyvendinti „švediško stalo“ ir vaikų elektroninio atsiskaitymo už maistą principus. 	I-IV ketv.	Renginių, paskaitų skaičius; Dalyvių skaičius. Ugdymo įstaigų skaičius procentais, kuriose buvo inicijuota švediško stalo akcija.
Uždaviniai	3. Skatinti gyventojų sveiką gyvenseną, organizuojant įvairiapusiškas sveikatos stiprinimo priemones. 4. Gerinti bendruomenės narių (visų gyventojų) informatyvumą visuomenės sveikatos klausimais;	
Laukiami rezultatai	Bus teikiamos kokybiškos Visuomenės sveikatos paslaugos Telšių rajono visų amžiaus grupių gyventojams, didės gyventojų informuotumas sveikatos srityje, gyventojai aktyviau dalyvaus Visuomenės sveikatos biuro renginiuose (akcijose, paskaitose, užsiėmimuose).	
Priemonės	Laikotarpis	Vertinimo kriterijai
1. Teikti informaciją Telšių miesto ir rajono gyventojams sveikos gyvensenos tematika (sveikos mitybos, infekcinių, neinfekcinių ligų profilaktika, fizinis aktyvumas, psichikos sveikatos gerinimas) organizuojant renginius, diskusijas, paskaitas ir konsultacijas.	I-IV ketv.	Organizuotų renginių skaičius, dalyvių skaičius, straipsnių skaičius, diskusijų skaičius, informacinės padalomosios medžiagos skaičius/tiražas.

<p>2. Organizuoti reguliarius, praktinius užsiėmimus Telėių miesto ir rajono gyventojams didinančius jų fiziniį aktyvumą.</p>	<p>I-IV ketv.</p>	<p>Organizuotų užsiėmimų skaičius, dalyvių skaičius. Dalyvių skaičius procentais, kurių sveikatos būklė pagerėjo. Gyventojų fizinio aktyvumo žinių didėjimas išreikėtas procentais.</p>
<p>3. Organizuoti paskaitas, praktinius užsiėmimus nėščiosioms ir būsimiesiems tėveliams skatinant natūralų žindymą ir ligų prevenciją ankstyvoje vaikystėje. Taip pat didinti žinias apie pasirošimą gimdymui, vaiko priežiūrą, jo fizinę bei psichinę raidą. Vykdyti visuomenės švietimą, dėl vaikų skiepijimo nuo tymų, epideminio parotito, raudonukės difterijos, stabligės, kokliušo.</p>	<p>I - IV ketv.</p>	<p>Organizuotų užsiėmimų skaičius, dalyvių skaičius.</p>
<p>4. Organizuoti renginius, skirtus Jungtinių Tautų, Pasaulio sveikatos organizacijos ir Lietuvos Vyriausybės atmintinoms dienoms paminėti.</p>	<p>I – IV ketv.</p>	<p>Straipsnių skaičius, diskusijų skaičius, dalyvių skaičius, renginių skaičius.</p>
<p>5. Organizuoti „Telėių sveikatos akademiją“, suteikiant gyventojams daugiau galimybių stiprinant savo sveikatos raėtingumą bei galimybę konsultuotis su sveikatos priežiūros specialistais sveikatos stiprinimo klausimais. „Telėių sveikatos akademija“ – paskaitos, praktiniai užsiėmimai, mankėtos skirtos gerinti darbino ir vyresnio amžiaus žmonių sveikatą, fiziniį aktyvumą, didelę dėmesį skiriant nutukimo prevencijai ir mažinimui.</p>	<p>I – IV ketv.</p>	<p>Organizuotų užsiėmimų skaičius, dalyvių skaičius.</p>
<p>6. Organizuoti priklausomybių konsultantų paslaugų teikimą savivaldybėje.</p>	<p>I – IV ketv.</p>	<p>Renginių, užsiėmimų skaičius; Dalyvių skaičius.</p>
<p>7. Organizuoti renginius, paskaitas, diskusijas siekiant geresnės Telėių rajono gyventojų psichinės sveikatos (smurto, savizudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.). Teikti informaciją apie alkoholio, tabako ir narkotikų daromą žalą ir nuo jų atsirandančias psichologines problemas taip pat bendradarbiauti su Telėių rajone psichologinę pagalbą teikiančiomis įstaigomis ir integruoti VSB veiklą (mankėtos, paskaitos, konsultacijos) į šių įstaigų veiklas.</p>	<p>I-IV ketv.</p>	<p>Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius, konsultacijų skaičius, informavimo veiksmų skaičius</p>
<p>8. Stiprinti darbuotojų psichikos sveikatą. Skatinti darbuotojus tapti psichikos sveikatai palankia įmone. Dalyvauti konkurse „Didle sveikiausi par vesa rajuona 2019“.</p>	<p>I-IV ketv.</p>	<p>Psichikos sveikatai palankių įmonių skaičius; Dalyvių skaičius; Dalyvių pagerinusių sveikatos rodiklius skaičius.</p>
<p>9. Organizuoti seminarus, paskaitas, akcijas tuberkuliozės prevencijai. Vykti į bendruomenes kuriose yra užfiksuotas didžiausias sergamumas tuberkulioze ir konsultuoti šios bendruomenės</p>	<p>I-IV ketv.</p>	<p>Dalyvių skaičius, paskaitų skaičius, informacinių veiksmų skaičius;</p>

gyventojus apsaugojimo nuo tuberkuliozės klausimais.		
10. Organizuoti ir vykdyti širdies ir kraujagyslių ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programą.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius, informacinių veiksmų skaičius.
11. Dalyvauti sveikatos biuro partnerių ir kitų Telšių rajono bendruomenių organizuojamuose renginiuose ir mokyti sveikos gyvensenos principų. Akcija – „Pasikviesk sveikatos biurą į savo renginį“.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius, informacinių veiksmų skaičius.
12. Organizuoti užsiėmimus skaitinančius sveiką mitybą, didesnę daržovių vartojimą.	I-IV ketv.	Grupinių užsiėmimų skaičius; Dalyvių skaičius. Dalyvių sveikos mitybos žinių didėjimas išreikštas procentais.
13. Didinti supratimą apie mikroorganizmų atsparumą atimikrobinėms medžiagoms.	I-IV ketv.	Informavimo veiksmų skaičius; Asmenų dalyvavusių grupiniuose užsiėmimuose skaičius.
14. Organizuoti teorinius ir praktinius užsiėmimus, pirmosios pagalbos mokymus siekiant mažinti Telšių rajono gyventojų mirtingumą dėl išorinių mirties priežasčių (savižudybių, traumų, nukritimų, atsitiktinių paskendimų).	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius.
15. Parengti ir įgyvendinti programą skirtą asmenų 55+ m. griuvimų prevencijai.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius; Dalyvių pagerinusių savo sveikatos rodiklius skaičius.
16. Organizuoti paskaitas, užsiėmimus onkologinių ligų profilaktikos temomis.	I-IV ketv.	Dalyvių skaičius, užsiėmimų skaičius.
17. Viešinimo apie savivaldybės visuomenės sveikatos biurą didinimas.	I-IV ketv.	Informavimo veiksmų skaičius.
Uždavinys	15. Didinti visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kompetenciją sveikatos stiprinimo klausimais.	
Laukiami rezultatai	Padidės visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kompetencija sveikatos stiprinimo klausimais.	
Priemonės	Laikotarpis	Vertinimo kriterijai
1. Kvalifikacijos tobulinimo kursai, mokymai, seminarai.	I-IV ketv.	Apmokymų specialistų skaičius. Kvalifikacijos kėlimo (mokymo) valandų skaičius.
Uždavinys	6. Vykdyti Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną.	
Laukiami rezultatai	Bus sistemingai kaupiami visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro įsakymu „Dėl Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V- 488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ (kartu su	

	2014 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 1387) 5 punkte pakeitimo. Visuomenei ir sveikatos politiką formuojantiems asmenims bus pateikta informacija apie Telšių rajono gyventojų sveikatą. Bus vykdoma moksleivių bei ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatos stebėseną. Vykdomas vaikų gyvenimo tyrimas.	
Priemonės	Laikotarpis	Vertinimo kriterijai
1. Kaupti, analizuoti moksleivių ir vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, sergamumo ataskaitų duomenis.	II - III ketv.	Surinktų duomenų dalis bei atlikta analizė.
2. Kaupti, analizuoti moksleivių ir vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, profilaktinių patikrinimų duomenis.	IV ketv.	Surinktų duomenų dalis bei atlikta analizė.
3. Kaupti, analizuoti moksleivių ir vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, pedikuliozės patikrinimų duomenis.	I, III ketv.	Surinktų duomenų dalis bei atlikta analizė.
4. Kaupti, analizuoti moksleivių ir vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, traumų atvejų ataskaitų duomenis.	I ketv.	Surinktų duomenų dalis bei atlikta analizė.
5. Rinkti, kaupti ir analizuoti duomenis ir rodiklius, apibūdinančius Telšių rajono savivaldybės gyventojų demografinę ir socialinę būklę.	I-IV ketv.	Surinktų stebėsenos programoje numatytų duomenų dalis.
6. Kaupti bendruomenės sveikatos būklės ir jos kitimo duomenis, vertinti ir analizuoti jų pokyčius.	I-IV ketv.	Surinktų stebėsenos programoje numatytų duomenų dalis.
7. Stebėti ir analizuoti aplinkos veiksnius, darančius įtaką sveikatai.	I-IV ketv.	Surinktų stebėsenos programoje numatytų duomenų dalis.
8. Analizuoti socialinius bei ekonominius veiksnius, veikiančius gyventojų sveikatą.	I-IV ketv.	Surinktų stebėsenos programoje numatytų duomenų dalis.
9. Fizikinių, cheminių, biologinių ir kitų aplinkos veiksnių poveikio sveikatai stebėseną.	I-IV ketv.	Atlikta atmosferinio oro taršos rodiklių analizė; maudyklų vandens mikrobiologinių rodiklių analizė.
10. Parengti ataskaitą apie Telšių rajono gyventojų sveikatos būklę ir rizikos veiksnius, turinčius įtaką sveikatai.	IV ketv.	Laiku pateikta metinė ataskaita.
11. Parengti ir išspausdinti informaciją, apie Telšių rajono savivaldybės gyventojų sveikatos būklę bei situaciją, vietinėje spaudoje.	IV ketv.	Informacinių straipsnių skaičius, informacinių pranešimų skaičius.
12. Vykdyti Telšių rajono vandens maudyklų monitoringą.	I-IV ketv.	Surinkti duomenys, atlikta analizė ir viešinimas.
13. Įgyvendinti sveikatos stebėsenos plėtrą. Vykdyti tikslinių grupių tyrimus.	I-IV ketv.	Atliktų tyrimų skaičius.

Visuomenės sveikatos biuro 2019 m. planą parengė: visuomenės sveikatos stiprinimo specialistė Dovilė Mickutė, tel. 8 (444) 60155, el. p. dovile.mickute@telsiurvsb.lt, visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė Sandra Valančienė, tel. 8 (444) 60155, el. p. s.valanciene@telsiai.lt